

Bruxelles, den 20.12.2016
COM(2016) 812 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

**De europæiske struktur- og investeringsfonde 2014-2020
Sammenfattende rapport for 2016 om de årlige gennemførelsesrapporter for
gennemførelsesperioden 2014-2015**

De europæiske struktur- og investeringsfonde 2014-2020

Sammenfattende rapport for 2016 om de årlige gennemførelsesrapporter for gennemførelsesperioden 2014-2015

1. INDLEDNING

Selv om der er tegn på økonomisk opsving, er væksten i mange medlemsstater og regioner stadig skrøbelig, og de har fortsat strukturelle svagheder. Der er stadig økonomiske og sociale skævheder mellem og i medlemsstaterne, og det overordnede investeringsniveau er fortsat under niveauet fra før krisen. Den nye generation af programmer under de **europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020** indebærer betydelige muligheder for offentlige og private investeringer til fremme af vækst, beskæftigelse og strukturforandringer.

En samlet investering på 638 mia. EUR i perioden 2014-2020, omkring 1 mio. udvalgte projekter for 58,8 mia. EUR (allerede steget til 128,8 mia. EUR i efteråret 2016), 274 000 virksomheder, der modtager støtte, 2,7 mio. mennesker, der modtager støtte med henblik på jobsøgning, uddannelse eller erhvervsuddannelse, og investeringer i forbedring af biodiversiteten på 11,1 mio. ha landbrugsjord – dette er nogle af de foreløbige resultater af de årlige gennemførelsesrapporter fra 2016 indsendt af medlemsstaterne om gennemførelsen af ESI-fondene i programmeringscyklussens første to år.

I meddelelsen fra december 2015 "Investering i job og vækst - maksimering af bidraget fra de europæiske struktur- og investeringsfonde" sammenfattes resultaterne af forhandlingerne med alle medlemsstaterne om partnerskabsaftaler og programmer¹. I meddelelsen var der ligeledes fokus på de fem ESI-fondes² forventede bidrag til EU's vækststrategi, til investeringsplanen for Europa og til håndteringen af strukturelle udfordringer og reformer i medlemsstaterne. ESI-fondene yder også direkte bidrag til gennemførelsen af Kommissionens politiske prioriteter.

Denne rapport er den første i en række af årlige rapporter til EU-institutionerne om gennemførelsen af ESI-fondene. Der gøres status over vigtige nye tiltag i 2014 for at forbedre kvaliteten af udgifterne såsom tematisk koncentration, tættere koblinger med den økonomiske styring, forhåndsbetingelser, øget fokus på resultater og resultatmålingsmekanismer. Rapporten opfylder to formelle krav: a) at sammenfatte de årlige gennemførelsesrapporter fra 2016 om de 533 programmer forelagt af medlemsstaterne og regionerne for perioden 2014-2015 og b) at sammenfatte resultaterne af de tilgængelige programvurderinger³.

¹ Meddelelse COM(2015) 639 af 14. december 2015 i henhold til artikel 16, stk. 3, i forordningen om fælles bestemmelser – forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013.

² De fem ESI-fonde er Den Europæiske Fond for Regional Udvikling (EFRU), Den Europæiske Socialfond (ESF) og Samhørighedsfonden (SF), Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF). Samhørighedspolitikken omfatter EFRU, ESF og SF.

³ Artikel 53, stk. 1, i forordningen om fælles bestemmelser.

I rapporten sammenfattes oplysninger om projektudvælgelse og indikatorer for konkrete resultater og for medlemsstaternes og regionernes udvikling af gennemførelsesmekanismer. Den supplerer den tekniske analyse fra maj 2016 af ESI-fondenes budgetgennemførelse foretaget ud fra et EU-budgetperspektiv⁴.

I punkt 2 nedenfor gives et overblik over fremskridt i gennemførelsen ved udgangen af 2015, og der redegøres for bestræbelserne på at udvikle sunde strategier og mekanismer, som skal sikre effektive investeringer. I punkt 3 redegøres nærmere for fremskridt på de centrale tematiske områder. I punkt 4 sammenfattes den igangværende indsats for at sikre en solid evaluering af gennemførelsen af politikker.

2. OVERBLIK OVER BESTRÆBELSERNE PÅ AT PROGRAMMERE ESI-FONDENE OG KICKSTARTE INVESTERINGER

I 2014 og 2015 havde de nationale og regionale myndigheder tre centrale mål: a) at afslutte forhandlingerne og sikre vedtagelsen af de nye programmer, b) at lancere de nye programmer og c) at afslutte gennemførelsen af programmerne for 2007-2013 med gode resultater.

Den sene vedtagelse af den flerårige finansielle ramme for perioden 2014-2020 havde konsekvenser for vedtagelsen af lovgivningen om ESI-fondene. Processen for vedtagelse af programmerne for 2014-2020 og de forventede resultater af disse programmer blev forelagt i december 2015⁵. Ved udgangen af 2014 var der blevet vedtaget 220 programmer. Størstedelen af programmerne – 313 programmer – blev afsluttet i 2015, heraf 181 dog først i andet halvår. Selv om der er blevet indberettet fremskridt for de fleste programmer vedtaget i 2015, var mange stadig i gang med at udvælge deres første projekter ved udgangen af 2015.

I generationen af programmer under ESI-fondene i perioden 2014-2020 er der stærkere fokus på resultater, gennemsigtighed og ansvarlighed. Alle programmer skal indsende årlige gennemførelsesrapporter indtil 2023 med en detaljeret kvantificering af fremskridt med hensyn til finanser, output og forventede resultater. Dette bringer klart programmerne i overensstemmelse med initiativet om et EU-budget med fokus på resultater⁶.

2.1. Overblik over fremskridt i gennemførelsen

Den åbne dataplatform for ESI-fonde⁷ er blevet opdateret, således at man kan se det finansielle omfang af de udvalgte projekter og prognoserne og resultaterne for fælles indikatorer som indberettet af programmerne i de årlige gennemførelsesrapporter i 2016.

⁴ http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/documents/2015/analysis-of-the-budgetary-implementation-of-the-european-structural-and-investment-funds-in-2015_en.pdf.

⁵ Meddelelse COM(2015) 639 – jf. fodnote 1.

⁶ Initiativet om et EU-budget med fokus på resultater blev lanceret i 2015: http://ec.europa.eu/budget/budget4results/index_en.cfm.

⁷ Åben dataplatform for ESI-fonde: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>.

2.1.1. Finansieringsoversigt

Der var blevet foretaget EU-udbetalinger for i alt 15,4 mia. EUR til medlemsstaterne ved udgangen af 2015. Dette beløb udgjorde 13,8 % af EU's forpligtelser for 2014 og 2015⁸ og var primært betalinger af forfinansiering.

I de årlige gennemførelsesrapporter fra 2016, som dækker 2014 og 2015, har medlemsstaterne orienteret Kommissionen om de finansielle bevillinger til udvalgte projekter. Det samlede finansielle omfang af de udvalgte støtteberettigede projekter var **58,8 mia. EUR, hvilket udgør 9,2 % af de samlede planlagte investeringer i perioden 2014-2020**. EU-bidraget til de udvalgte projekter anslås til 41,8 mia. EUR. Antal udvalgte projekter, opdelt på tematisk mål, pr. medlemsstat ved udgangen af 2015 vises i tabel 1 nedenfor.

Tabel 1: Samlede udgifter til udvalgte projekter, opdelt på tematisk mål (mio. EUR), og projektudvælgelsessats ultimo 2015

TM-kode	Tematiske mål	Samlede planlagte investeringer Mio. EUR ⁹	Samlede støtteberettigede udgifter til udvalgte projekter ultimo 2015 Mio. EUR	Projektudvælgelsessats 2015
01	Forskning og innovation	59 549,3	3 378,4	5,7 %
02	Informations- og kommunikationsteknologi	18 297,6	736,7	4,0 %
03	SMV'ers konkurrenceevne	83 593,6	7 476,6	8,9 %
04	Lavemissionsøkonomi	52 777,2	2 274,0	4,3 %
05	Tilpasning til klimaforandringer og risikoforebyggelse	37 783,6	6 554,2	17,3 %
06	Miljøbeskyttelse og ressourceeffektivitet	72 316,2	7 573,0	10,5 %
07	Netinfrastrukturer inden for transport og energi	66 659,5	4 139,6	6,2 %
08	Bæredygtig beskæftigelse af høj kvalitet	46 390,9	6 456,9	13,9 %
09	Social inklusion	53 551,9	4 966,8	9,3 %
10	Uddannelse og erhvervsuddannelse	42 315,6	5 749,8	13,6 %
11	Effektiv offentlig forvaltning	6 080,2	680,7	11,2 %
12	Regioner i den yderste periferi og tyndbefolkede regioner	220,5	47,8	21,7 %
DM	Ophørte foranstaltninger	928,0	–	0,0 %
	Flere tematiske mål (EFRU/SF/ESF)	78 980,5	6 077,2	7,7 %
TA	Teknisk bistand	18 712,1	2 674,3	14,3 %

⁸ Forpligtelser vedrørende hovedtildelingen fra programmer (omfatter ikke forpligtelser vedrørende resultatreserven).

⁹ Medlemsstaternes indberetning af finansielle data for EFRU, SF og ESF tilvejebringer ikke en fuldstændig opdeling på tematisk mål navnlig for så vidt angår prioritetsakser, der omfatter flere tematiske mål. Som følge heraf er de planlagte investeringer og de samlede udgifter til udvalgte projekter opdelt på tematisk mål, som er vist ovenfor, undervurderet med en andel af de beløb, der er angivet under overskriften "Flere tematiske mål".

I alt	638 157	58 786	9,2 %
--------------	----------------	---------------	--------------

Kilde: Kommissionen, baseret på data rapporteret af programmer.

Ifølge de senest indberettede finansielle data frem til efteråret 2016 er antallet af udvalgte projekter steget kraftigt. Det samlede finansielle omfang af de udvalgte projekter er mere end fordoblet på ni måneder fra 58,8 mia. EUR til 128,8 mia. EUR (20,2 % af planlagte investeringer).

De finansielle data fra perioden 2014-2015 giver et første øjebliksbillede af tidlige fremskridt. Der er tegn på, at tidlige fremskridt på stedet i projektudvælgelsen generelt er stort set sammenlignelige med udvælgelsen ved udgangen af 2009 (i perioden 2007-2013), da udvælgelsen af projekter under samhørighedspolitikken var på et lignende niveau. Fremskridt i projektudvælgelsen og fremskridt hen imod indikator mål er imidlertid som dengang forskellige fra medlemsstat til medlemsstat og fra program til program. Dette skyldes tidsfristen for indberetningsforpligtelsen og det forhold, at mange programmer først var blevet vedtaget i 2015 og gennemførelsen således endnu ikke var blevet indledt.

Da dataene fra 2015 er meget ufuldstændige, kan der ikke drages generelle sikre konklusioner om, hvorvidt iværksættelsen af programmerne i medlemsstaterne er eller sandsynligvis bliver en succes. Øjebliksbilledet fra 2015 afspejler tydeligvis ikke et helt års aktivitet. Det forventes, at dataene fra udgangen af 2016 vil give et mere repræsentativt billede af fremskridt i gennemførelsen af aktiviteter gennem eller næsten gennem et helt år med hensyn til projektudvælgelse, udgifter og reelle fordele.

Bilag 1.1 og 1.2 viser antallet af udvalgte projekter, opdelt på fond, ved udgangen af 2015 og i efteråret 2016. I bilag 2.1 og 2.2 fremlægges de samme finansielle data indberettet af de enkelte medlemsstater. Det kan ligeledes ses ved at sammenligne de to øjebliksbilleder, at den tidlige gennemførelsesfase er dynamisk, og at projektudvælgelsesstrategierne i de enkelte medlemsstater opdelt på tematisk mål er mere homogene i efteråret 2016. Selv om Kommissionen er opmærksom på, at der er en vis underrapportering af projektudvælgelse i nogle programmer i efteråret 2016, er der i de seneste data ligeledes tegn på langsomme fremskridt på specifikke områder.

2.1.2. Fremskridt hen imod programmålene

De årlige gennemførelsesrapporter fra 2016 indeholder oplysninger om fremskridt hen imod programmålene. Fremskridt måles på grundlag af antal udvalgte projekter og deres forventede bidrag til disse mål.

Ved udgangen af 2015 havde medlemsstaterne udvalgt 989 000 projekter lige fra store infrastrukturinvesteringer til individuel støtte til landbrugsbedrifter. De samlede tal indberettet ved udgangen af 2015 for de forskellige mål for programresultater:

- Alle ESI-fondene har indtil videre finansieret projekter til støtte for 274 000 virksomheder.
- 2,7 mio. deltagere har draget fordel af ESF-støttede projekter.
- 11,1 mio. ha landbrugsjord eller 6 % af det udnyttede landbrugsareal (UAA) er udvalgt til at modtage støtte til arealforvaltning for at øge beskyttelsen af biodiversitet.

- 24 % af den samlede befolkning i landdistrikterne (69 mio. indbyggere) er omfattet af lokale aktionsgrupper (LAG'er) under Leader.
- Over 10 % af de lokale fiskeriaktionsgrupper (FLAG'er) er operationelle, og der er fastlagt lokale udviklingsstrategier.

Tekstboks 1: Overblik over støtte til virksomheder gennem ESI-fondene

Støtte til virksomheder – herunder landbrugs- og fiskerivirksomheder – planlægges primært under det særlige tematiske mål om forbedring af SMV'ers konkurrenceevne, men f.eks. også under det tematiske mål om forskning og innovation, digital økonomi og lavemissionsøkonomi. Alle ESI-fondene er rettet mod virksomhedsstøtte. Det fremgår af de årlige gennemførelsesrapporter fra 2016, at der er gjort betydelige fremskridt med hensyn til virksomhedsstøtte ved udgangen af 2015.

- I alt 274 000 virksomheder er omfattet af udvalgte operationer. Dette udgør omkring 13,6 % af målet om at yde støtte til 2 mio. virksomheder ved udgangen af den pågældende periode.
- De udvalgte projekter har eller vil støtte 138 000 virksomheder under EFRU, 89 000 mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder under ESF og 47 000 virksomheder i landdistrikterne under ELFUL (unge landbrugere og investeringer i fysiske aktiver i landbrugsbedrifter).

2.2. Udvikling af programgennemførelsesmekanismer

Programmernes effektivitet og kvalitet afhænger af tre søjler: a) sunde strukturer og procedurer, b) skabelse af forudsætningerne for at hindre barrierer for investeringer og c) klar overensstemmelse med prioriteterne i det europæiske semester.

For det første forudsætter en vellykket lancering af et program under delt forvaltning, at de nationale eller regionale forvaltningsmyndigheder **etablerer programstrukturene og -processerne** for at sikre sunde kvalitetsinvesteringer i programmets levetid. Hovedaktiviteter:

- udpegning af ansvarlige myndigheder
- mobilisering af interessenter, gennemførelsesorganer og potentielle støttemodtagere
- etablering af overvågningsudvalg (udvælgelse af medlemmer og udarbejdelse af regler og procedurer)
- tilpasning eller udvikling af IT-applikationer (herunder e-samhørighed for at lette kommunikationen med støttemodtagere) og projektovervågningssystemer (herunder i nogle tilfælde data om individuelle deltagere)
- fastlæggelse af udvælgelseskriterier og iværksættelse af indkaldelser af forslag på de forskellige investeringsområder, der giver ansøgerne tilstrækkelig tid til at udarbejde forslag og indgive en ansøgning, og vurdering af ansøgningen og efterfølgende færdiggørelse af tilbud og fastlæggelse af fysiske (indikator)oplysninger om de udvalgte operationer.

Alle disse elementer var fokusområder for programmyndighederne i 2014 og 2015, og der henvises ofte hertil i de årlige gennemførelsesrapporter. Det var vigtigt for den vellykkede lancering af programmerne at have disse elementer på plads, men de understøtter ligeledes den nødvendige indsats på mellemlang og lang sigt for at sikre kvalitetsinvesteringer med fokus på resultater, der støttes af flere forskellige interessenter i de enkelte programmer.

For det andet skal medlemsstaterne og regionerne skabe forudsætningerne for effektive og virkningsfulde investeringer, der er medfinansieret af ESI-fondene – de såkaldte **forhåndsbetingsbetingelser**.

Ca. 75 % af alle forhåndsbetingelser var opfyldt på det tidspunkt, hvor programmerne blev godkendt. Med hensyn til de resterende forhåndsbetingelser godkendte Kommissionen specifikke handlingsplaner, som de fleste medlemsstater skal gennemføre inden udgangen af 2016. Den 31. oktober 2016 bekræftede Kommissionen, at en tredjedel af handlingsplanerne var blevet gennemført. Der er ligeledes sket betydelige fremskridt i gennemførelsen af størstedelen af de resterende handlingsplaner. Medlemsstaterne skal inkludere oplysninger om gennemførelsen af handlingsplaner for opfyldelse af forhåndsbetingelser i de årlige gennemførelsesrapporter eller i de statusrapporter, der skal fremlægges i midten af 2017.

Tekstboks 2: Merværdi af forhåndsbetingelser

Forhåndsbetingelser gør de ESI-støttede investeringer mere effektive og produktive, men har desuden en positiv indvirkning på en bred vifte af offentlige og private investeringer i medlemsstaterne. Fokusområder:

- Etablering af strategiske rammer og forvaltningsplaner, der bidrager til at prioritere investeringer, for at afspejle behovene på det relevante europæiske, nationale og regionale plan.
- Nedbrydning af barriererne for investeringer på en række områder, der er medfinansieret af ESI-fondene.
- Etablering af nationale rammebestemmelser, som er i overensstemmelse med lovgivningen på ESI-fondenes hovedindsatsområder.
- Styrkelse af den offentlige forvaltnings institutionelle og administrative kapacitet samt modtagerne af støtte fra ESI-fondenes kapacitet.

Eksempler på gennemførelsen af forhåndsbetingelser og fordelene herved:

- Italien har vedtaget en national bredbåndsstrategi (forhåndsbetingelse 2.2), der er i overensstemmelse med EU's 2020-mål om afhjælpning af eksisterende huller. Ifølge strategien skal op til 85 % af de italienske borgere have en bredbåndsdækning på minimum 100 Mb/s og alle italienske borgere en bredbåndsdækning på minimum 30 Mb/s inden 2020.
- Polen har gennemført direktivet om bygningers energimæssige ydeevne (forhåndsbetingelse 4.1 om energieffektivitet). Uden den forhåndsbetingelse havde det taget længere tid at afslutte processen.
- I Letland har udarbejdelsen af den nationale strategi for intelligent specialisering (forhåndsbetingelse 1.1) bidraget til strukturreformerne inden for forskning og udvikling, herunder en reform af forskningsinstitutioner. Den har ligeledes gjort det nemmere at fokusere på prioriterede områder.
- Rumænien har vedtaget en strategi for reduktion af skolefrafaldet (forhåndsbetingelse 10.1), der er blevet gennemført på de relevante territoriale niveauer. Formålet er at øge skolesøgningen og reducere skolefrafaldet gennem en partnerskabstilgang og en solid overvågningsmekanisme.
- I Polen blev generel forhåndsbetingelse 3 om handicap opfyldt i 2015 gennem vedtagelse af en dagsorden for foranstaltninger til fremme af lige muligheder, ikkeforskelsbehandling og ligestilling mellem kønnene ved tildeling af EU-midler. Det polske ministerium for økonomisk udvikling fastslog, at alle forvaltningsmyndigheder skulle følge retningslinjerne på dette område. Der er desuden blev udpeget en række personer med ansvar for tilgængelighed – "Accessibility Officers", og Kommissionens tjenestegrene overvåger i samarbejde med det polske ministerium for økonomisk udvikling gennemførelsen af disse gennemførelsesbestemmelser til artikel 6 og 7 i forordningen om fælles bestemmelser.
- Estland har udarbejdet og godkendt planen til fremme af folkesundhed 2009-2020 for at opfylde forhåndsbetingelse 9.3 for sundhedssektoren. Den indeholder en langsigtet kortlægning af de nødvendige investeringer i infrastruktur under hensyntagen til den forventede demografiske udvikling og en ramme for iværksættelse af investeringer og forbedring af adgangen til sundhedssystemer og af systemernes omkostningseffektivitet.
- Finland har vedtaget national lovgivning, som sikrer, at der er administrativ kapacitet til at opfylde kravet om gennemførelse af et tilsyns- og håndhævelsessystem i den fælles fiskeripolitik.

Kommissionen vil udarbejde et arbejdsdokument om merværdien af forhåndsbetingelser i foråret 2017. En endelig analyse af opfyldelse af forhåndsbetingelser i alle ESI-fondene vil blive fremlagt i strategirapporten ved udgangen af 2017. I midten af 2017 vil der i en

meddelelse om intelligent specialisering (EAC 1.1) blive redegjort for resultater, udfordringer, erfaringer og fremtidige tiltag fra Kommissionen for at hjælpe 120 nationale og regionale strategier for intelligent specialisering med at skabe innovationsdrevet vækst og beskæftigelse. Der vil navnlig blive redegjort for, hvordan disse strategier kan forene en bottom-up territorial tilgang med Kommissionens prioriteter og politikker og fremme synergier mellem de EU-midler til støtte for innovation, forskning og konkurrenceevne, der er under direkte forvaltning, og dem, der er under delt forvaltning.

Med hensyn til de tættere **koblinger med EU's økonomiske styring og det europæiske semester** var over to tredjedele af de landespecifikke henstillinger i 2014 relevante for investeringer gennem ESI-fondene (navnlig EFRU og ESF), og de er derfor blevet integreret i medlemsstaternes programprioriteter. De omfatter reformer på seks hovedområder: forskning og innovation, energi og transport, sundhedspleje, deltagelse på arbejdsmarkedet, uddannelse, social inklusion og reform af den offentlige forvaltning. I foråret 2017 vil Kommissionen afslutte en undersøgelse om støtte fra ESI-fondene til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger og til strukturreformer i medlemsstaterne. Det vil blive analyseret, hvordan der blev taget hensyn til de investeringsrelevante landespecifikke henstillinger i årene forud for programvedtagelsen i programmer finansieret af ESI-fondene. De nationale statusrapporter, der skal forelægges i 2017, vil ligeledes indeholde oplysninger om og vurderinger af, hvordan programmerne bidrager til EU's vækststrategi og til relevante landespecifikke henstillinger.

3. OVERBLIK OVER GENNEMFØRELSE, OPDELT PÅ HOVEDTEMAER

De planlagte investeringer og de forventede resultater af ESI-fondene blev fremlagt i december 2015¹⁰. Denne rapport giver et overblik over de tidlige fremskridt i gennemførelsen af programmerne i 2014 og 2015, for så vidt angår det finansielle omfang af de udvalgte projekter og fremskridt i indgåelsen af aftaler og leveringen af fælles output og resultater med fokus på indholdet i programmernes årlige gennemførelsesrapporter fra 2016.

Tabel 1 ovenfor giver et overblik over finansieringens omfang og projektudvælgelsessatsen, opdelt på tematisk mål, ved udgangen af 2015 for ESI-fondene. Med hensyn til indikatorerne bygger denne rapport på prognoserne over de udvalgte projekters forventede bidrag og de resultater, der er blevet indberettet under de fælles indikatorer for hver fond. Der anføres ligeledes eksempler på projekter, der allerede støttes.

3.1. Forskning og innovation, IKT samt SMV'ers konkurrenceevne

De samlede investeringer på dette område udgør omkring 181 mia. EUR, navnlig fra EFRU og ELFUL. Der blev udvalgt projekter for omkring 7 % af dette beløb (over 11,5 mia. EUR¹¹), og mange projekter var allerede i gennemførelsesfasen ved udgangen af 2015.

Beløbet på 3,4 mia. EUR, der er tildelt specifikke **forsknings- og innovationsprojekter** under EFRU og ELFUL, udgør 5,7 % af de samlede planlagte investeringer i perioden 2014-

¹⁰ Meddelelse COM(2015) 639 – jf. fodnote 1.

¹¹ Den del af de udvalgte projekter med "flere tematiske mål" henhører under disse områder – jf. tabel 1 (jf. fodnote 9).

2020. Ved udgangen af 2015 forventes 19 000 virksomheder at drage fordel af udvalgte EFRU-ordninger til fremme af samarbejdet med forskningsinstitutter (15 % af målet), og 5 000 forskere forventes at drage fordel af forbedret FTU-infrastruktur (7 % af målet).

Der er allerede blevet etableret omkring 200 operationelle grupper under det europæiske innovationspartnerskab om produktivitet og bæredygtighed i landbruget (EIP-AGRI). Disse ELFUL-finansierede projekter har til formål at fremme innovative løsninger og et konkurrencedygtigt og bæredygtigt landbrug og skovbrug.

- *Fase II i det paneuropæiske projekt "Extreme Light Infrastructure – nuclear physics" i Magurele, Rumænien, har fået tildelt 140 mio. EUR i støtte fra EFRU. Dette forskningsprojekt om højintensitetslasere er åbent for forskere fra offentlige og private organer verden over. 100 forskere arbejder allerede på projektet, og det forventes, at yderligere 100 forskere tilknyttes, når projektet er afsluttet. Projektet indebærer også socioøkonomiske fordele og tilfører regionen merværdi (nye arbejdspladser, moderne infrastruktur, forretningsudvikling og øget synlighed og udviklingspotentiale).*
- *Et større grænseoverskridende partnerskab i grænseområdet Øresund-Kattegat-Skagerrak støttes for at udnytte eksisterende neutron- og synkrotonforskningsfaciliteter og udvikle en international FTUI-kapacitet. Projektet indebærer etablering af et nyt netværk af 150 forskere fra universiteter og virksomheder og er det største partnerskab af denne karakter, som Interreg nogensinde har støttet i denne region.*
- *En lokal fødevareklynge i Niederösterreich har etableret en operationel gruppe under EIP for energibesparende og innovativ sæsonproduktion af grøntsager. Den operationelle gruppe samler landbrugere, forskere, rådgivere og en innovationsmægler med det formål at udvikle en innovativ markedsniche, herunder analysere og optimere arbejdsgangene for vinterproduktion af grøntsager og markedsføring. Et yderligere forventet resultat er en økonomisk og økologisk vurdering af vinterdyrkning af grøntsager.*

Beløbet på 737 mio. EUR, der er tildelt projekter under det **tematiske mål om digital økonomi** ved udgangen af 2015, udgjorde 4 % af de samlede planlagte investeringer. For EFRU var denne aktivitet primært relateret til projektudvælgelse i EE, FI, FR, IT, PL SE og SK. Størstedelen af de aktiviteter, der er blevet udvalgt indtil videre, er ikke relateret til fondens fælles indikatorer for dette tema.

Tidlige eksempler på fremskridt:

- *I Finland støttes den første fase i projektet vedrørende åbne data i seks byer (Helsingfors, Esbo, Vanda, Tammerfors, Åbo og Uleåborg) med 3,4 mio. EUR i form af EU-midler eller nationale midler. Støtten vil resultere i fælles publiceringsplatforme og udstedelse af tilladelse til at gøre offentlige data bredt tilgængelige. Formålet er at fremme innovation, da virksomheder og udviklere anvender dataene som råmateriale i nye tjenester. De seks deltagende byer udgør et attraktivt testmiljø og -marked for nye forsøg og tjenester.*
- *I Frankrig blev der udvalgt et projekt vedrørende opkobling af 77 000 husstande i Provence-Alpes-Côte d'Azur til højhastighedsbredbånd.*

SMV'ers konkurrenceevne er et prioriteret område under EFRU-, ELFUL- og EHFF-programmerne. Der var blevet tildelt 7,5 mia. EUR i EU-støtte til specifikke projekter ved udgangen af 2015 (8,9 % af de samlede planlagte investeringer).

EFRU-finansieringen blev tildelt projekter, der støttede 113 000 SMV'er. Otte medlemsstater (DE, ES, FI, FR, IE, PT, SE, UK) og en række Interregprogrammer tegner sig for 95 % af disse prognoser. 85 000 af disse virksomheder vil få støtte i form af rådgivning og vejledning, og der forventes 25 000 nystartede virksomheder. I denne tidligere fase forventes 65 000 direkte nye arbejdspladser i de støttede virksomheder.

Der blev investeret i over 30 000 landbrugsbedrifter for at styrke konkurrenceevnen (9 % af det samlede mål). 10 000 landbrugere modtog støtte med henblik på deltagelse i kvalitetsordninger (8 % af målet).

Omkring 80 % af de planlagte EHFF-projekter i den pågældende periode har til formål at styrke SMV'erne og øge flådens og akvakulturvirksomhedernes konkurrenceevne. Gennemførelsen er blevet iværksat forholdsvis langsomt, da der kun var fokus på udvikling af SMV'er i 10 % af de udvalgte projekter ved udgangen af 2015.

- **SMV-initiativet** i Spanien vedtaget i 2015 er det største og første instrument af denne art udviklet med EFRU-støtte. Gennemførelsen skrider hurtigere frem end forventet. I marts 2016 var der allerede blevet undertegnet kontrakter med finansielle institutioner, der tegnede sig for 76 % af den samlede EFRU-tildeling til garantier, og de finansielle formidlere havde allerede ydet lån til omkring 14 000 SMV'er på i alt 1,4 mia. EUR. I lyset af initiativets succes vil Spanien muligvis øge EFRU-tildelingen til SMV-initiativet.
- **ELFUL** kommer ligeledes til at spille en vigtig rolle i Spanien med hensyn til at imødekomme SMV'erne i fødevarerektorens behov for investeringer og innovative løsninger. De første projekter er allerede blevet udvalgt og drager fordel af en offentlig støtte på 170 mio. EUR (ELFUL vil støtte 8 500 projekter, som forventes at modtage 1,5 mia. EUR i offentlig støtte). Disse investeringer vil f.eks. forbedre landbrugsprodukternes kvalitet eller muliggøre en mere effektiv anvendelse af vand og energi.
- Det ungarske **program for økonomisk udvikling og innovation** har til formål at øge SMV'ernes konkurrenceevne og produktivitet. Der er blevet undertegnet næsten 2 900 kontrakter og udbetalt næsten 200 mio. EUR til virksomheder, lige fra mikrovirksomheder til mellemstore virksomheder. Mange af disse virksomheder ligger i landets fattigste områder, hvor gunstigere betingelser tilskynder projektiværksættere.
- I Frankrig er 9 150 unge landbrugere blevet udvalgt og får således andel i et beløb på 195 mio. EUR i form af ELFUL-støtte til virksomhedsopretning i 2015. 3 600 unge landbrugere afsluttede samtidig gennemførelsen af deres virksomhedsopretningsprojekter støttet med 57 mio. EUR under ELFUL's overgangsbestemmelser.

3.2. Lavemissionsøkonomi, klimaforandringer, miljø og transport- og energinet

ESI-fondene investerer over 260 mia. EUR i fremme af bæredygtig udvikling. Ved udgangen af 2015 var 20 mio. EUR¹² allerede blevet tildelt specifikke projekter, hvilket udgør omkring 9 % af de samlede investeringer (fra 4,3 % til 10,5 %) via alle fonde, som yder direkte bidrag (EFRU, SF, ELFUL og EHFF)¹³.

Med hensyn til prioriteterne vedrørende **lavemissionsøkonomi** blev der investeret 2,3 mia. EUR (4,3 % af planlagte investeringer). Det udvalgte ELFUL-projekt vedrører 1 mio. ha landbrugs- og skovbrugsarealer til kulstofbinding eller bevarelses tiltag (25 % af det overordnede mål svarende til 2,4 % af det samlede udnyttede landbrugsareal (UAA)) og 1,6 mio. ha landbrugsjord, der er omfattet af forvaltningskontrakter med henblik på at reducere udledningen af drivhusgasser og ammoniak (31 % af målet svarende til 3 % af det samlede UAA).

- Litauen har støttet "Jessica II"-fonden med 150 mio. EUR til finansiering af programmet for modernisering af lejlighedskomplekser. Programmet har til formål at fremme en energieffektiv modernisering af beboelsesejendomme i hele Litauen ved hjælp af fordelagtige lån. I december 2015 var der blevet betalt 100 mio. EUR til fonden, og 40 mio. EUR var blevet udbetalt på grundlag af 270 låneaftaler. Dette resulterede i et forbedret energiforbrug i over 1 014 husstande og reducerede drivhusgasemissionerne med 2 400 ton.
- Letland har iværksat et projekt vedrørende etablering af et netværk af 218 opladerstationer for elbiler, der skal dække hele landet i 2021. Formålet med projektet er at mindske transportsystemets afhængighed af olieprodukter og fremme anvendelsen af innovative teknologier i transportsektoren.

Med hensyn til **klimaforandringer og risikoforebyggelse** blev der tildelt 6,6 mia. EUR til udvalgte projekter (17,3 % af samlede planlagte investeringer). ELFUL har indtil videre ydet støtte til specifik arealforvaltning af 11,1 mio. ha landbrugsjord, der skal øge beskyttelsen af

¹² Jf. fodnote 11.

¹³ ESF bidrager navnlig til mål for bæredygtig udvikling, dvs. grønne færdigheder, gennem de sekundære målsætninger for støtte under de tematiske mål 8 og 10.

biodiversiteten (36 % af de opdyrkede arealer vil blive omfattet af støtten), og 1,6 mio. ha er omfattet af støtte til omlægning til/opretholdelse af økologisk landbrug (15,7 % af de opdyrkede arealer omfattes af støtten).

- *I Thüringen i Tyskland, en region med mange oversvømmelser, som har oplevet flere alvorlige oversvømmelser i de seneste 15 år, har næsten 13 000 personer nydt godt af EFRU-oversvømmelsesbeskyttelsesforanstaltninger i 2014 og 2015. I Eisenach anslås det f.eks., at en potentiel skade på omkring 180 mio. EUR kan undgås som følge af disse foranstaltninger.*
- *I den tyske region Schleswig-Holstein vil udvalgte investeringsprojekter vedrørende oversvømmelses- og kystbeskyttelsesforanstaltninger i landdistrikter få tildelt 102 mio. EUR i støtte. I 2015 tildelte ELFUL en støtte på 73 mio. EUR til oversvømmelses- og kystbeskyttelsen.*

Med hensyn til prioriteterne for **miljø og ressourceeffektivitet** blev der tildelt et samlet beløb på 7,6 mia. EUR til projekter (10,5 % af samlede planlagte investeringer). Dette omfatter udvalgte ELFUL-projekter for over 420 mio. EUR i samlede offentlige udgifter med fokus på vedvarende energi og mål for vand- og energieffektivitet. Der er endnu ikke blevet indberettet nogen væsentlige værdier under EFRU og Samhørighedsfonden for de fælles indikatorer til måling af genvindingskapacitet, forbedret spildevandsrensning eller forbedret vandforsyning, selv om nogle programmer har indberettet værdier for specifikke indikatorer. Omkring 90 % af alle projekter udvalgt til støtte fra EHFF ved udgangen af 2015 fremmer ressourceeffektivitet og beskyttelsen af miljøet. De fleste af disse projekter har til formål at beskytte og genoprette den marine biodiversitet gennem en betydelig forøgelse af den fysiske kontrol af landinger og reduktion af mængden af uønskede fangster og således støtte gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik.

- *I Nederlandene blev der ydet ELFUL-støtte til forbedring af biodiversiteten eller af vandforvaltningen, f.eks. gennem bedre anvendelse af gødningsstoffer og bekæmpelsesmidler på 130 000 ha jord. Miljøforanstaltningerne er også blevet mere effektive takket være en ny innovativ samarbejdsbaseret tilgang. Landbrugere har større fleksibilitet til at tilpasse foranstaltningerne til ændrede forhold, f.eks. vejrforhold.*

Med hensyn til investeringer i **strategiske netværk** er der planlagt investeringer i TEN-T og andre transportinvesteringer under EFRU og Samhørighedsfonden. Ved udgangen af 2015 var der blevet udvalgt projekter for i alt 4,1 mia. EUR (6,2 % af planlagte investeringer). Følgende udvalgte transportprojekter skal fremhæves:

- *Projekter vedrørende genopbygning eller opgradering af TEN-T-jernbanestrækninger på næsten 150 km i Estland og på næsten 140 km i Polen er allerede blevet udvalgt til støtte.*
- *I Polen vil der blive bygget næsten 320 km nye TEN-T-veje inden for rammerne af de udvalgte projekter.*

Tekstboks 3: Integration af klimaindsatsen i ESI-fondene 2014-2020

Klimaindsatsen er integreret i ESI-fondene gennem lovgivning. Der anvendes en fælles metode for beregningen af støtte til klimaændringer i alle fonde¹⁴. Ved denne metode identificeres specifikke kategorier af støtte, der bidrager til klimaindsatsen, og de tildeles en vægt på nul, 40 % eller 100 %. Alle fondene bidrager **positivt** til klimaindsatsen. Overordnet set vil omkring 25 % af ESI-fondene støtte klimaindsatsmål i perioden 2014-2020. EFRU og ELFUL er de to fonde, der yder den største del af støtten til klimaindsatsen.

I de årlige gennemførelsesrapporter fra programmerne i 2017 vil der for første gang blive rapporteret om den støtte, der er anvendt til målene vedrørende klimaforandringer. I 2017 vil Kommissionen i sin sammenfattende

¹⁴ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 215/2014 af 7. marts 2014.

3.3. Beskæftigelse, social inklusion og uddannelse

Det planlægges at tildele over 168 mia. EUR i støtte på dette område, navnlig fra ESF, men også fra EFRU, ELFUL og EHFF. Der er blevet udvalgt projekter for over 12 % af dette beløb (over 11,5 mia. EUR¹⁵), og mange mennesker havde allerede haft gavn af støtten ved udgangen af 2015.

ESF er den primære EU-fond, der investerer i beskæftigelse, social inklusion og uddannelse sammen med UBI, EFRU, ELFUL og EHFF.

Gennemførelsen af ESF ved udgangen af 2015 viste generelt en gennemsnitlig projektudvælgelsessats på 13,3 % under ESF, hvilket banede vej for et stærkt bidrag fra ESI-fondene til Europa 2020-målene på disse områder. Opdelingen af projektudvælgelsessatsen på tematisk mål for ESI-fondene som helhed fremgår af tabel 1 ovenfor.

Overordnet set blev der ydet støtte under ESF-programmet og ungdomsbeskæftigelsesinitiativet (UBI) til:

- 2,7 mio. deltagere¹⁶, herunder til 1,6 mio. arbejdsledige og 700 000 ikkeerhvervsaktive.
- 235 000 af disse deltagere kom i beskæftigelse efter en ESF- eller UBI-operation, og 181 000 deltagere havde opnået formelle kvalifikationer efter deltagelsen i en ESF- eller UBI-operation.
- 100 000 deltagere var under uddannelse eller erhvervsuddannelse takket være ESF- eller UBI-støtte.
- 275 000 dårligt stillede deltagere i ESF- eller UBI-finansierede operationer var i gang med at søge arbejde, under uddannelse eller erhvervsuddannelse, opnåede formelle kvalifikationer eller var i beskæftigelse, herunder som selvstændige erhvervsdrivende.

Der blev løbende gennemført operationer **på beskæftigelsesområdet** (TM8) i alle medlemsstaterne ved udgangen af 2015, om end i forskellig grad afhængigt af de forskellige investeringsprioriteter. ESF-interventioner til fremme af adgangen til arbejdsmarkedet når allerede i tilstrækkelig grad ud til arbejdsledige (1,1 mio.) og ikkeerhvervsaktive (230 000). Gennemførelsen af operationer til fremme af selvstændig erhvervsvirksomhed og aktiv og sund aldring kom forholdsvis langsomt fra start.

- *I Polen blev der under det ESF-finansierede nationale program ydet støtte til 122 900 deltagere, heriblandt 110 600 arbejdsledige (90 % af alle deltagere), 11 100 ikkeerhvervsaktive (9 %) og 1 200 i beskæftigelse. Over 46 600 deltagere fandt som resultat heraf et job, 7 500 deltagere opnåede formelle kvalifikationer, og 1 500 deltagere gik i gang med en uddannelse eller erhvervsuddannelse.*
- *Sverige er en af de medlemsstater, hvor UBI-gennemførelsen er skredet hurtigt frem. 6 215 unge (15-24-årige) deltog i UBI-støttede aktiviteter, dvs. 31 % af de 20 000 deltagere, der er målgruppen indtil 2018.*

¹⁵ Jf. fodnote 11.

¹⁶ 96 % af disse deltagere er indberettet af 10 medlemsstater (ES, FR, IT, DE, BE, IE, PL, GR, NL, PT).

3 362 deltagere fuldførte aktiviteterne inden udgangen af december 2015, hvoraf 25 % fik fuldtidsbeskæftigelse og yderligere 25 % fik deltidsbeskæftigelse.

Tekstboks 4: Ungdomsbeskæftigelsesinitiativet (UBI)

I Kommissionens meddelelse "*Ungdomsgarantien og ungdomsbeskæftigelsesinitiativet efter tre år*"¹⁷ blev der givet et vigtigt indblik i ungdomsbeskæftigelsesinitiativets første resultater.

Selv om støtteberettigelsen for udgifter i forbindelse med ungdomsbeskæftigelsesinitiativet blev fastlagt tidligt (den 1. september 2013) og på trods af den forhøjede forfinansiering i 2015, er medlemsstaterne stødt på en række udfordringer, som har resulteret i en lavere gennemførelse i praksis end forventet. Det anføres i de årlige gennemførelsesrapporter, at medlemsstaterne har gennemført tiltag for at overvinde disse udfordringer ved at styrke og finjustere gennemførelsesstrukturer, procedurer og redskaber. Langt størstedelen af UBI-programmerne (75 %) rapporterer, at gennemførelsen af ungdomsbeskæftigelsesinitiativet er helt eller stort set i overensstemmelse med deres oprindelige planlægning. Dette er et meget positivt signal for den fremtidige gennemførelse. Ved udgangen af 2015 havde 501 000 unge deltaget i en UBI-støttet operation:

- 203 000 havde fuldført en UBI-intervention, herunder 80 250 langtidsledige.
- 82 000 fik tilbudt beskæftigelse, videreuddannelse, en læreplads eller et praktikophold umiddelbart efter deltagelsen.
- 109 000 var under uddannelse eller erhvervsuddannelse, opnåede formelle kvalifikationer eller var i beskæftigelse efter deltagelsen i en UBI-intervention.

Ved udgangen af juli 2016 havde medlemsstaterne allerede indberettet, at 1,4 mio. unge havde nydt godt af ungdomsbeskæftigelsesinitiativet.

Social inklusion (TM9) er det område efter TM10 om uddannelse og erhvervsuddannelse, hvor der kan konstateres de mest mærkbare fremskridt for ESF. De første data om gennemførelsen er lovende. 39,8 % af de 631 000 ESF-deltagere kom fra en arbejdsløs husstand, og 32,1 % var indvandrere af udenlandsk herkomst eller minoriteter – hvilket viste, at der var fokus på personer, der har størst behov for støtte. 55 000 deltagere har allerede fundet et job.

Ved udgangen af 2015 var der kun sket marginale fremskridt med hensyn til støtte til sundhedsinfrastruktur under EFRU. Støtten til udvalgte integrerede byudviklingsstrategier omfatter 1,7 mio. mennesker (5 % af målet).

- *I Nederlandene har 94 000 deltagere, der befinder sig langt fra arbejdsmarkedet, fået gavn af ESF-støtte under delen om aktiv inklusion, hvoraf 89 % var dårligt stillede deltagere og 49 % unge under 25 år.*
- *Tyskland har etableret et program for oplæring på jobbet, hvor der gives sprogstøtte til 20 000 deltagere med indvandrerbaggrund.*
- *I Bulgarien blev der ydet støtte til sårbare grupper (ældre og handicappede i alle aldre) gennem integrerede social- og sundhedstjenester i alle landets 28 regioner. 14 000 ældre og handicappede og personer, der ikke kan klare sig selv, er blevet hjulpet af 13 600 personlige assistenter og gennem levering af integrerede tjenester, der letter adgangen til social- og sundhedsfaciliteter, specialkøretøjer, professionel psykologisk rådgivning og rehabiliteringsprocedurer.*
- *Der blev udvalgt 785 (af de planlagte 2 530) lokale aktionsgrupper (LAG'er) under Leader, finansieret af ELFUL. De dækker 24 % af den samlede befolkning i landdistrikterne eller 69 mio. indbyggere (målet er 57 % af den samlede befolkning i landdistrikterne). Leaderprojekter i Sverige, Finland og Tyskland har støttet den sociale inklusion af indvandrere gennem aktiviteter lige fra sociokulturel integration til initiativer med et mere langsigtet perspektiv med det formål at integrere dem på arbejdsmarkedet.*
- *I Danmark og Sverige er der blevet udvalgt projekter under EHFF til fremme af beskæftigelsesegnetheden og arbejdskraftens mobilitet i kystsamfund.*

¹⁷ Meddelelse COM(2016) 646 final af 4. oktober 2016, *Ungdomsgarantien og ungdomsbeskæftigelsesinitiativet efter tre år*.

Der var ligeledes sket betydelige fremskridt i gennemførelsen af **investeringer i uddannelse og erhvervsuddannelse** (TM10). Mindst 47 % af de 539 000 deltagere havde kun en uddannelse på primær- og sekundærtrinnet, og 83 000 deltagere havde allerede opnået formelle kvalifikationer takket være ESF-støtte ved udgangen af 2015.

- *I Portugal har stipendier under det operationelle program "Menneskelig kapital" givet næsten 50 000 deltagere bedre adgang til videregående uddannelse. Derudover har over 60 000 personer allerede deltaget i faglige kurser.*
- *Litauen støttede etableringen af 42 000 nye pladser i børnepasnings- og uddannelsesfaciliteter med støtte fra EFRU.*

3.4. Styrkelse af den institutionelle kapacitet og effektivisering af den offentlige forvaltning

Der er blevet programmeret et samlet beløb på 6 mia. EUR til støtte for styrkelsen af den institutionelle kapacitet og effektivisering af den offentlige forvaltning, primært fra ESF, men det planlægges ligeledes at tildele støtte under EFRU. Over 11 % af de samlede budget var blevet tildelt projekter ved udgangen af 2015.

De udvalgte operationer ved udgangen af 2015 har en samlet værdi på 680 mio. EUR. Projekterne gennemføres i BG, EE, FR, HR, IT, PL og under Interreg. 97 000 ansatte i den offentlige forvaltning har fået støtte fra ESF, og medlemsstaterne har indberettet 31 projekter, som er målrettet de offentlige forvaltninger eller offentlige tjenester på nationalt, regionalt eller lokalt niveau. Interregprogrammerne har gjort betydelige fremskridt i udvælgelsen af projekter berettiget til planlagt EFRU-støtte.

3.5. Fremskridt i forbindelse med gennemførelsen af finansielle instrumenter

De årlige gennemførelsesrapporter i 2016 indeholdt også den første detaljerede rapportering om finansielle instrumenter ved udgangen af 2015. De generelle udsigter er gode, idet 21 medlemsstater rapporterede om fremskridt med hensyn til finansielle instrumenter. Det samlede omfang af programbidrag forpligtet til finansielle instrumenter var på 5 737 mio. EUR (heraf 5 163 mio. EUR fra ESI-fonde). Ca. 20 % af de beløb, der er indgået forpligtelser for, er blevet betalt til finansielle instrumenter (næsten udelukkende under EFRU og SF). Der er betydelige forskelle i medlemsstaterne med hensyn til udbredelsen af finansielle instrumenter i denne tidlige fase, lige fra lande, der tager skridt til fuldstændige forhåndsvurderinger, til finansielle instrumenter, som allerede har vist konkrete resultater for så vidt angår løftestangeffekten og tilbagebetalte midler til yderligere investeringer.

Fremskridtet ved udgangen af 2015 i forbindelse med gennemførelsen af finansielle instrumenter opdelt på fond og på tema blev fremlagt i de sammenfatninger af data, som Kommissionen offentliggjorde den 30. november 2016¹⁸.

¹⁸ Sammenfatninger af data for 2016 i henhold til artikel 46, stk. 4, i forordningen om fælles bestemmelser: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/summary_data_fi_1420_2015.pdf.

3.6. Interreg

Det samlede finansielle omfang af de udvalgte projekter under de EFRU-finansierede Interregprogrammer, der henhører under målet om territorielt samarbejde, var 900 mio. EUR ved udgangen af 2015 (7,4 % af planlagte investeringer). Eksempler på tidlig dokumentation for fysiske fremskridt under Interreg er afspejlet i de aggregerede indikatorer (se ovenfor), i nogle af eksemplerne under centrale investeringstemaer og på Interregprogrammets landeside på den åbne dataplatform for ESI-fonde.

4. STYRKELSE AF EVALUERINGEN AF PROGRAMMERNE

I perioden 2014-2020 lægges der større vægt på behovet for at evaluere virkningerne af de politikker, der medfinansieres gennem ESI-fondenes programmer. Programmerne fastlægger specifikke mål og formulerer de ønskede ændringer, der er formålet med investeringerne. Evalueringerne er af afgørende betydning, idet de bekræfter, om disse ændringer finder sted, og om bidragene fra programmerne bidrager til deres specifikke mål.

Ved udgangen af 2015 var der kun få evalueringer af resultaterne og virkningerne i perioden 2014-2020, hvilket primært skyldtes det utilstrækkelige antal afsluttede projekter. Den vigtigste undtagelse var ungdomsbeskæftigelsesinitiativet, hvor der var blevet gennemført 19 nationale evalueringer i juni 2016. I de undersøgelser og evalueringer, der blev gennemført under programmerne i perioden 2014-2015, var der fokus på efterfølgende evaluering af programmerne for 2007-2013 og på gennemførelsesproblemer i perioden 2014-2020. Ifølge evalueringsplanerne vil dette mønster sandsynligvis gentage sig i 2016 og 2017.

Selv om der forståeligt nok blev gennemført få konkrete evalueringer, udarbejdede programmerne under samhørighedspolitikken evalueringsplaner i overensstemmelse med forpligtelserne for perioden 2014-2020. Evalueringsplanerne for ELFUL og EHFF blev vedtaget som led i de operationelle programmer, men de samhørighedspolitiske fondes evalueringsplaner skal fastlægges senest 12 måneder efter programvedtagelsen. Denne forpligtelse kan opfyldes, da evalueringsplanerne nu stort set er på plads. Kommissionen har undersøgt de evalueringsplaner, der blev modtaget senest den 30. juni 2016, og de bekræfter, at programmerne i øjeblikket gør en enestående indsats for at sikre en mere solid evaluering af gennemførelsen og resultaterne.

Evalueringsplanerne er klare med hensyn til styring af evalueringen og kommunikation af resultater. De er imidlertid mere upræcise med hensyn til udformningen af evalueringer og metoder og datatilgængelighed og -systemer. Efter Kommissionens opfattelse bør planerne for programmerne under samhørighedspolitikken gennemgås jævnlige, og de skal forbedres yderligere, navnlig hvad angår de aspekter, som kræver en mere specifik ekspertise i forbindelse med planlægning og gennemførelse af evalueringer, konsolidering af antallet af evalueringer og tilvejebringelse af dokumentation for indvirkninger tidligere end planlagt i øjeblikket i visse tilfælde, således at de kan danne grundlag for fremtidig politikfastlæggelse.

Et særskilt arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene¹⁹ indeholder et detaljeret overblik over de evalueringer, der er blevet gennemført indtil videre, og over de planlagte

¹⁹ SWD(2016) 447 findes på denne webside: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/stages-step-by-step/strategic-report/.

evalueringer i perioden 2014-2020. I arbejdsdokumentet redegøres ligeledes for Kommissionens forskellige tiltag for at understøtte programmernes arbejde (netværkssamarbejde, vejledning, helpdeske osv.) og det evalueringsarbejde, som Kommissionen har planlagt i de kommende år.

Kommissionens egne efterfølgende evalueringer for perioden 2007-2013 er eller vil snart blive afsluttet²⁰.

5. KONKLUSIONER

ESI-fondenes programmer er et væsentligt investeringsinstrument for EU, og alle regioner og medlemsstater i EU drager fordel af politikken. Den forbedrede retlige ramme for programmeringsperioden 2014-2020 sikrer en betydelig politikinnovation og bidrager til initiativet om et EU-budget med fokus på resultater. Der er blevet indført en række moderne elementer, der skal sikre kvalitetsinvesteringer, som led i reformen. Det har krævet tid og ressourcer at gennemføre denne ambitiøse tilgang i medlemsstaterne og regionerne i opstartsfasen for at sikre, at de nødvendige betingelser for effektiv anvendelse af midlerne er til stede. Dette faldt sammen med bestræbelserne på at afslutte programmerne for 2007-2013 for at udnytte investeringsmulighederne i programmerne fuldt ud.

Det er nu af afgørende betydning, at gennemførelsen af de nye programmer fremskyndes i hele EU. Det er navnlig vigtigt at fremskynde udvælgelsen og den effektive gennemførelse af kvalitetsprojekter for at nå investeringsmålene og sikre de forventede socioøkonomiske fordele for vores borgere og virksomheder. Medlemsstaterne skal ligeledes være hurtigere til at forelægge udgiftsbilag for Kommissionen for at sikre en ordnet gennemførelse af EU's budget.

Projektudvælgelse og udgifter til aktiviteter giver et mere præcist billede af gennemførelsen end gennemførelsen af EU-betalinger. Dokumentationen fra den finansielle overvågning i 2016 viser, at gennemførelsen allerede er blevet fremskyndet. Et investeringsbeløb på 128,8 mia. EUR – 20,2 % af de samlede investeringer for perioden – er således blevet bevilget til specifikke projekter i efteråret 2016 i forhold til 58,8 mia. EUR ved udgangen af 2015. Disse nyere data viser, at fremskridtene i de fleste medlemsstater og på de fleste tematiske områder er mere homogene. Denne udvikling vil blive nærmere vurderet i forbindelse med rapporteringscyklussen i 2017.

Rapporteringscyklussen for programmerne i midten af 2017, der indebærer fremlæggelse af omfattende programrapporter inden juni 2017 og af nationale statusrapporter ved udgangen af august 2017, vil give et mere fyldestgørende billede af gennemførelsen og fremskridt hen imod investerings- og politikmål og sikre en mere kvalitativ rapportering. Disse rapporter vil

²⁰ For den efterfølgende evaluering af EFRU-SF for perioden 2007-2013 – SWD(2016) 318 af 19. september 2016:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/expost2013/wp1_swd_report_en.pdf.
For ESF vil den kommende efterfølgende evaluering for 2007-2013 kunne ses her:
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=701>.

navnlig indeholde flere oplysninger og en vurdering af gennemførelsen på grundlag af en liste over strategiske spørgsmål²¹ og kan bl.a. omfatte følgende:

- en vurdering af bidraget til gennemførelsen af Europa 2020-målene, til fondsspecifikke missioner, herunder til gennemførelsen af relevante landespecifikke anbefalinger fra det europæiske semester
- en første rapport om fremskridt hen imod de finansielle og fysiske milepæle i de resultatrammer, der skal anvendes ved tildelingen af resultatreserven i 2019
- en status over gennemførelsen af handlingsplanerne for opfyldelse af udestående forhåndsbetingelser (hvis handlingsplanerne for opfyldelse af forhåndsbetingelser ikke gennemføres, kan Kommissionen suspendere betalinger til den eller de pågældende programmer i 2017)
- gennemførelsen af mekanismer, der skal sikre koordinering mellem ESI-fondene og andre EU-finansieringsinstrumenter og nationale finansieringsinstrumenter og EIB (for at inkludere synergien og komplementariteten med Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer).

Rapporterne fra medlemsstaterne vil blive sammenfattet af Kommissionen i en strategirapport ved udgangen af 2017.

²¹ Jf. artikel 52 forordningen om fælles bestemmelser.

BILAG

Bilag 1.1: ESI-fonde – finansiel gennemførelse, opdelt på tematisk mål, rapporteret af programmer (projektudvælgelse) – 31. december 2015 (mio. EUR)

TM	Tematiske mål	Samlede planlagte investeringer	Samlede støtteberettigede udgifter til udvalgte projekter ultimo 2015					I alt	Projektudvælgelsesprocent
			EFRU	ELFUL	ESF/UBI	SF	EHFF		
01	Forskning og innovation	59 549,3	3 230,8	147,6	–	–	–	3 378,4	5,7 %
02	Informations- og kommunikationsteknologi	18 297,6	629,9	106,7	–	–	–	736,7	4,0 %
03	SMV'ers konkurrenceevne	83 593,6	3 145,9	4 294,3	–	–	36,4	7 476,6	8,9 %
04	Lavemissionsøkonomi	52 777,2	1 131,3	1 129,7	–	13,0	–	2 274,0	4,3 %
05	Tilpasning til klimaforandringer og risikoforebyggelse	37 783,6	263,1	6 176,0	–	115,0	–	6 554,2	17,3 %
06	Miljøbeskyttelse og ressourceeffektivitet	72 316,2	196,5	6 587,4	–	663,0	126,1	7 573,0	10,5 %
07	Netinfrastrukturer inden for transport og energi	66 659,5	648,3	–	–	3 491,3	–	4 139,6	6,2 %
08	Bæredygtig beskæftigelse af høj kvalitet	46 390,9	29,9	199,2	6 226,2	–	1,6	6 456,9	13,9 %
09	Social inklusion	53 551,9	73,9	821,3	4 071,5	–	–	4 966,8	9,3 %
10	Uddannelse og erhvervsuddannelse	42 315,6	79,8	128,1	5 542,0	–	–	5 749,8	13,6 %
11	Effektiv offentlig forvaltning	6 080,2	180,2	–	500,5	–	–	680,7	11,2 %
12	Regioner i den yderste periferi og tyndbefolkede regioner	220,5	47,8	–	–	–	–	47,8	21,7 %
DM	Ophørte foranstaltninger	928,0	–	–	–	–	–	–	0,0 %
	Flere tematiske mål (EFRU/SF/ESF)	78 980,5	3 046,1	–	2 986,7	44,4	–	6 077,2	7,7 %
TA	Teknisk bistand	18 712,1	1 159,4	298,7	851,6	363,7	1,0	2 674,3	14,3 %
	I alt	638 156,7	13 862,9	19 889,0	20 178,5	4 690,4	165,1	58 786,0	9,2 %

Kilde: Kommissionen, baseret på data rapporteret af programmer.

Bilag 1.2: ESI-fonde – finansiel gennemførelse, opdelt på tematisk mål, rapporteret af programmer (projektudvælgelse) – efterår 2016 (mio. EUR)

TM	Tematiske mål	Samlet programmet beløb 2014-2020	Samlede støtteberettigede udgifter til udvalgte projekter efterår 2016					Projektudvælgelses-sats	
			EFRU	ELFUL	ESF/UBI	SF	EHFF		I alt
01	Forskning og innovation	59 549,3	10 196,8	321,2	–	–	–	10 518,0	17,7 %
02	Informations- og kommunikationsteknologi	18 297,6	1 816,5	370,7	–	–	–	2 187,2	12,0 %
03	SMV'ers konkurrenceevne	83 593,6	8 532,7	7 831,7	–	–	36,4	16 400,8	19,6 %
04	Lavemissionsøkonomi	52 777,2	2 709,8	1 518,8	–	1 174,0	–	5 402,6	10,2 %
05	Tilpasning til klimaforandringer og risikoforebyggelse	37 783,6	497,1	8 555,7	–	1 178,0	–	10 230,7	27,1 %
06	Miljøbeskyttelse og ressourceeffektivitet	72 316,2	1 734,5	9 464,8	–	2 393,4	126,1	13 718,8	19,0 %
07	Netinfrastrukturer inden for transport og energi	66 659,5	3 474,4	–	–	7 751,7	–	11 226,0	16,8 %
08	Bæredygtig beskæftigelse af høj kvalitet	46 390,9	247,2	498,2	11 222,4	–	1,6	11 969,4	25,8 %
09	Social inklusion	53 551,9	939,6	2 670,9	7 100,1	–	–	10 710,6	20,0 %
10	Uddannelse og erhvervsuddannelse	42 315,6	951,8	226,5	7 584,8	–	–	8 763,1	20,7 %
11	Effektiv offentlig forvaltning	6 080,2	378,1	–	909,2	–	–	1 287,3	21,2 %
12	Regioner i den yderste periferi og tyndtbefolkede regioner	220,5	234,0	–	–	–	–	234,0	106,1 %
DM	Ophørte foranstaltninger	928,0	–	–	–	–	–	–	0,0 %
	Flere tematiske mål (EFRU/SF/ESF/EHFF)	78 980,5	10 381,4	–	4 800,7	917,1	356,8 ⁽²⁾	16 456,1	20,4 %
TA	Teknisk bistand	18 712,1	2 213,3	490,4	1 588,9	902,0	–	5 195,6	27,8 %
	I alt	638 156,7	44 307,1	31 948,8	33 206,1	14 316,1	521,9	124 300,0	19,4 %
	Ad hoc-rapportering (ES)		4 500,0						
	I alt — korrigeret	638 156,7	48 807,1	31 948,8	33 206,1	14 316,1	521,9	128 800,0	20,2 %

Kilde: Kommissionen, baseret på data rapporteret af programmer.

Bemærkninger: ⁽¹⁾ For yderligere oplysninger om datakilden se fodnoter til bilag 2.2.

⁽²⁾ EHFF-programmernes ad hoc-rapportering frem til udgangen af oktober 2016.

Bilag 2.1: ESI-fonde – finansiel gennemførelse, opdelt på medlemsstater, rapporteret af programmer (projektudvælgelse) – 31. december 2015 (mio. EUR)

	Beløb tildelt af EU 2014-2020	Samlet programmeret beløb 2014-2020 (EU og nationalt)	Samlede støtteberettigede udgifter til udvalgte projekter ultimo 2015	Projektudvælgelsessats
AT	4 923	10 655,0	1 679,1	15,8 %
BE	2 710	6 040,8	2 146,7	35,5 %
BG	9 878	11 734,0	912,6	7,8 %
CY	874	1 120,0	3,0	0,3 %
CZ	23 980	32 291,4	966,4	3,0 %
DE	27 935	44 756,4	8 085,8	18,1 %
DK	1 540	2 264,7	419,9	18,5 %
EE	4 459	6 003,1	1 178,7	19,6 %
ES	37 401	53 278,1	1 077,9	2,0 %
FI	3 759	8 423,6	2 593,0	30,8 %
FR	26 736	45 784,5	5 760,2	12,6 %
GR	20 352	24 965,4	1 104,3	4,4 %
HR	10 742	12 677,1	1 993,6	15,7 %
HU	25 014	29 646,7	1 727,5	5,8 %
IE	3 358	6 131,4	1 771,6	28,9 %
IT	42 668	73 624,4	3 620,6	4,9 %
LT	8 386	9 947,2	873,0	8,8 %
LU	140	456,4	88,3	19,4 %
LV	5 634	6 908,0	605,3	8,8 %
MT	828	1 023,9	15,6	1,5 %
NL	1 881	3 731,6	231,9	6,2 %
PL	86 095	104 899,0	4 495,4	4,3 %
PT	25 793	32 691,9	4 956,1	15,2 %
RO	30 838	36 447,5	1 001,0	2,7 %
SE	3 647	7 980,0	1 936,0	24,3 %
SI	3 875	4 896,1	464,4	9,5 %
SK	15 344	20 078,2	925,4	4,6 %
TC	9 239	12 414,6	906,9	7,3 %
UK	16 417	27 285,6	7 246,1	26,6 %
I alt	454 446,7	638 156,7	58 786,0	9,2 %

Kilde: Kommissionen, baseret på data rapporteret af programmer.

Bilag 2.2: ESI-fonde – finansiel gennemførelse, opdelt på medlemsstater, rapporteret af programmer (projektudvælgelse) – efterår 2016 (mio. EUR)

	Beløb tildelt af EU 2014-2020	Samlet programmeret beløb 2014-2020 (EU og nationalt)	Samlede støtteberettigede udgifter til udvalgte projekter efterår 2016	Projektudvælgelsessats
AT	4 923	10 655,0	2 011,2	18,9 %
BE	2 710	6 040,8	2 538,5	42,0 %
BG	9 878	11 734,0	2 846,6	24,3 %
CY	874	1 120,0	56,9	5,1 %
CZ	23 980	32 291,4	3 092,4	9,6 %
DE	27 935	44 756,4	13 466,6	30,1 %
DK	1 540	2 264,7	651,6	28,8 %
EE	4 459	6 003,1	2 187,6	36,4 %
ES	37 401	53 278,1	7 086,4 ¹	13,3 %
FI	3 759	8 423,6	3 401,7	40,4 %
FR	26 736	45 784,5	9 481,7	20,7 %
GR	20 352	24 965,4	2 991,7	12,0 %
HR	10 742	12 677,1	1 148,9	9,1 %
HU	25 014	29 646,7	11 578,2	39,1 %
IE	3 358	6 131,4	2 058,7	33,6 %
IT	42 668	73 624,4	10 394,8	14,1 %
LT	8 386	9 947,2	2 248,4	22,6 %
LU	140	456,4	92,4	20,2 %
LV	5 634	6 908,0	1 654,0	23,9 %
MT	828	1 023,9	185,1	18,1 %
NL	1 881	3 731,6	1 019,0	27,3 %
PL	86 095	104 899,0	14 314,2	13,6 %
PT	25 793	32 691,9	11 063,9	33,8 %
RO	30 838	36 447,5	2 617,1	7,2 %
SE	3 647	7 980,0	2 689,1	33,7 %
SI	3 875	4 896,1	1 073,0	21,9 %
SK	15 344	20 078,2	3 436,7	17,1 %
TC	9 239	12 414,6	2 849,8	23,0 %
UK	16 417	27 285,6	10 207,3	37,4 %
I alt	454 446,7	638 156,7	128 443,2	20,1 %
EHFF ad-hoc rapportering 30/10/2016			356,8	
I alt med EHFF			128 800,0	20,2 %

Kilde: Kommissionen, baseret på data rapporteret af programmer.

Bemærkninger:

I bilag 1.2 og 2.2 dækker de finansielle data indberettet af fonden følgende perioder:

1. For samhørighedspolitikens programmer vedrører de seneste data om projektudvælgelse den 30. september 2016. For ES blev det rapporteret, at der i efteråret 2016 var tildelt et beløb på 4 500 mio. under EFRU (ad hoc-rapportering).
2. For ELFUL-programmer vedrører de seneste data om projektudvælgelse den 31. august 2016.
3. For EHFF-programmer vedrører de seneste data om projektudvælgelse den 31. december 2015. Yderligere ad hoc-rapportering er tilføjet særskilt sidst i ovenstående tabel.

Ovenstående finansielle data er et øjebliksbillede over de data, som programmerne har indberettet pr. 9. november 2016, og programmerne kan efterfølgende korrigere eller supplere dataene, hvis det er nødvendigt.

Den næste indberetningsfrist for samhørighedspolitikens programmer er den 31. januar 2017 (for finansielle data inden udgangen af 2016).